

VERESS MIKLÓS

Kép-nap-tár-kép

Naiv rajzolatokra, melyekből a Poéta egész évnvi életében rádöbbenhet saját naivitására. Kölcsönkapott és visszakért képzetek leképezésére.

I.

HAVAK-HAVA-HAVAM

*Újesztendő született
Krisztus urunk havában:
Mária boldogan nevet –
nincs már olyan magában.
Jézus visszamosolyog,
bégetnek a bárányok,
pávállnak a pásztorok
és pisilni kis dolog:
olyan távol ez a jászol,
mint egy bolygó, mivel játszol,
s onnét visszanevetünk,
dícsérve a Teremtőt:*

*Adjon, ha tud, minekünk
betlehemnyi esztendőt.
Nem kétezret: csak annyit,
mit az Árnya kikonyít:
Mindenségből falatnyit,
örömből is valamit.*

*1999-ben:
én is azért dideregtem.
Kivacogtam néhány fogam:
éljenek azok boldogan,
kik gajdosak esztendőken,*

*merthogy barmuk és tömjénük,
ököl-kardban víg reményük
holtunkiglan akad bőven.*

*Mária, József, Jézus – Pásztor:
hogyha már emberré fázol,
kinek jászlát is más adta,
akkor aztán vess magadra:
és ne vess, ne vess halálíg
mint ki eonokkal játszik.*

II.

VÍZOLTÓK FERTÁLYA

*A hátunkat körmök szántják,
mégis víg az ének.
Most vetik a cigánykártyát –
el: a szerencsénket.*

*Szakácsiban,
Somogyjádón:
Schemmi Áron,
Senky Áron
rikoltoz a trombitákon.*

*Vízkeresztől Húshagyóig
rozsdáll koronája:
poklunkiglan kurválkodik
Farsang Királynéja.*

*(Haj, Vitézek,
haj, Dorottya!/
Vége dalnak:
süket falnak)
egy rottyintás meg se kottyán!*

Üres pohár meg a tál:
új évezred fölviláglik.
Bumbujpuluj itt zabál,
és büszkürül mindhalálig.

Átlát rajta minden szita,
mert lelkestül parazita,
neked esik körmöstől,
fölfal szőrös-bőröstől:
mikor megtelik a zsák –
vakargatja a hasát.

Kikiriki: ez a farsang,
kár hogy életed elharsant:
meg lesz ez is oldva, kérem,
oldó-toldó vásártéren:
mert a Bábos – alig koszbadt –
ujjain az űrbe lóghatsz.

Kiskirályfi,
kiskirálylány:
kukoréku,
kikériki,
zeng a tűzkakas gigáján!

III.

VICCIUM SÍRKOLÓZUM

Türög, fogy a Lét ürelme,
mintha csontig hegedűlne.

Daj, dal: dana-dana-haj.

Bimbózik a lányok melle,
akárba tűz kirügylne.

Haj, haj: haja-baja-dal.

*Elbukfencel hógörgeteg,
kisöpri a cirkuszteret:*

Fújja- fújja-dúl-ba-fúj.

*Hinta röpt, mint a semmi:
hullunk fűbe hemperegni.*

Huj-ba-huj-ba-hull-ba-hull.

*Hintalónak hull a szőre,
nem vágthatat dombtetőre.*

Halál elől hova bújj?

*Még a bőrét is kicserzik:
ami maradt: enyvóé főzik.*

*A boltosnak ott a pult:
nála inasnak tanulj.*

*Nincsen tüzed, hogy havad van:
térdig járj a parazsakban.*

*Nincs a nincs, de van a van:
haja-daja-dan-han-dan.*

IV.

VÁSÁRHÓNAP

*Sántikálva a vásárról
hazatér a megvásált ló.
Szemükből öröm szivárog,
összesúgnak kiscigányok:
hejába devlázik anyjuk –
táltost hozott a nagyapjuk.*

*Egy forintért,
két garasért,
ki adná egy likas fogért.
Nyihaha, nyihaha,
táncoljon a kaptafa.*

*Összenéz ló meg a gazda,
szép eget hívnak tavaszra.
Indulnak, ha átok múlik –
óperenciákon túlig.
Kér az egyik jó abrakot,
másik – csillagul: ablakot.*

*Egy garasért,
két forintért.
Hóbér kondítja a kondért:
Bruhaha, bruhaha:
ugasson meg kutyaafa.*

V.

SZILÁNK-KÉP-ZET

*Kaleidoszkóp a május:
lányokon üvegkaláris,
borosüveg nyárfa hegyén,
pütkösdölés át hét megyén,
ostor pattog, recepice,
hibádzik vízből egy itze,
ezért megy a jánosbácsi
egy repülőt lekaszálni,
meg az egyszeregykirályfi
bírólányát megtalálni.
Leszegve a bika szarva,
kereng fölötte a karvaly,
szét is rázza ezt a képet;
karma közt a mindenséget.*

*Piros bor fõnn az üvegben,
harangszóra szertefrõccsen:
cirkuszosok elvonulnak,
csak cseresznyék sátorulnak,
csak a meggyek bíborulnak,
mire megjön az új hónap,
szilánkokból összerázza
mozaikját kertre, házra
az a Nagy Kéz: utam nyitja,
és nyomaim elsimítja.*

*Ennyi, ennyi, ennyi, ennyi:
megfulladok lélegezni.*

VI.

ÖZÖN-TÜZEN-VÍZ

*Júniusol nagy varázsló:
Esõöntõ Szent Medárd.
Ugorj tüzet Szentivánkor,
mert szerelem sose árt.
Koldusként is takarózzunk
Isten tiszta egével,
amíg fölépül a házunk
csillagfényből ezéjjel.*

*Széna, szalma, lucerna:
álmot foldoz a cérna.
Tüzet hogyha elver zápor,
sárba pottyansz Szentivánkor.*

*Hajaja:
csuppa fekete a szeplõd,
vörösszõrű a szeretõd.
Ha se szeplõd, se szeretõd,
fogd be akkor a kereplõd.
Jajaja.*

VII.

*Mikor arcod egy szembe is épp belefér,
Nászdalokat sikongat egy báli denevér.
Estelig avatás,
hajnalig aratás –
csak a rigmus bírja a rímeket így,
pajtás.*

*Nem kell mindjárt házasodni,
hogya meg kellett fogdosni:
a tücsökszó: prütty-prütty-prütty,
utána meg – rigófütty.*

*Hogyha meg hagyta fogdosni,
minek mindjárt házasodni:
a prücsökszó: priccs-priccs-priccs,
ágyra rá se hederíts.*

*Mikor a szemed egy arcba is belefér,
nem is adnál ilyen nyarat oda teledért.
Estig csak a haj,
hajnalig csak az est,
mevlásd:
elébb hullámtaraj,
aztán csak vízmoraj,
ez ám a mély, mély, mély
nappali éj:
bokádig, térdedig, tőködíg, melledig, nyakadig –
egekig ér
immár
a hínár.*

*Merthogy az arcod egy Szembe is belefér,
merthogy a szemed Egy arcba bele se fér.*

*Szirénázik
a fehérrózsig
villámok közt
egy fölriasztott denevér.*

VIII.

HULLAJTÓ

*Hajlik szalonna a nyárson,
augusztusok éjjele bársony;
nagy kertjében alma, körte:
csillagzárpor hull a földre.
Ilyeskor meglátni lentről:
hold sarlóján aki fent ül,
s amíg tücsökzene perceg,
számlálja a zengő percet.*

*Még félperc is száz óra:
égbe hullunk akkorra.
Rótre lobban a határ,
szőlőskertbe róka jár.
Lompos farka egész éjjel
bolondozik seregéllyel:
az lopkodott, ez típort,
nem iszunk jövőre bort.*

IX.

ELKÖHÖGŐ

*Elzáportak nappjai
a nyári viharnak:
lehet hazabordani
konyhába a gallyat.*

*Kavicsúton döcögni,
nem ördögszekéren:
véres tüdőt köhögni,
csorduljon tenyérben.*

*Csak annak van, ami nincs,
kinek párkák fonnak:
tizet ugrik a kavics,
de egy mélye van csak.*

*Őszi Tisza partjain
itt és túl ki ballag?
Abány követ elhajint,
annyi volt a csillag.*

X.

ELTÉVEDŐ

*Valaki mindig jön,
valaki mindig úton van,
valaki mindig zörget.
Nyiss ajtót rögtön,
vagy zárd be nyomban,
árnyad is beköszönhet.*

*Jaj, sirass el édesanyám,
úgy, ahogy magad siratnád,
úgy sirass el édesanyám,
mintha te volnál halva.*

*Valaki mindig jött,
valaki mindig úton volt,
valaki mindig zörgött:
egy ablak kilengett,
s arcot is kigondolt
mint önmagának-tükröt.*

*Ez csak még október, édesanyám,
halálod ne sirasd el,
majd csak tavasszal halsz meg,
majd csak mennyből siratsz el,
mindegy, hogy őszben, télen,
de ne tavasszal engem.*

*Mikor valaki megjön,
aki még éppen úton van,
s valahogy be se zörget.*

XI.

MESE-SZUNNYADTATÓS

*Ez a nagyapák ideje,
az a nagyanyák ideje:
vállukon a kisdéd feje,
melegíti a csontjaik.*

*Ez a gyerekek ideje,
hiszen a mesék ideje,
ez csak azoknak ideje,
akiket Isten álmodik.*

*Tente-tente-tente:
a föntnek ez a lente.*

*A múltnak fölporzik hava,
pedig még hó sincs akkora
befödni nyomod, ahol a
jövődöt elködöltetik.*

*Mint novemberi holtakat,
szembéjünk alá hunytakat,
úgy őrzik benned voltukat
elporhósult szerelmeid.*

*Szánsuhanások szárnya
suhogtat éjszakának.*

XII.

SZÜLET-ÖLÉS

*Előbb disznóölés,
csak aztán jön születés:
hurka, kalbász, szalonna
a kisednek jó volna.*

*Heródes ha megkésik,
nincs kés rája újévig.
fölvisít az életért,
mint ki mennyből hazatért.*

*Csüng, cseng, csing:
hang csönddé kering.*

*Fejet csóvál atyja fön, n,
csóvál fejet lenn József:
ennek amaz nem köszön,
legföljebb a Szentlélek.*

*Csak az embernek fia
ki most örvend, te látod.
Ha nem szenved Mária,
sohasem lesz Húsvétod!*

*Csing, csüng, cseng
havas égből csend.*

*Akkor vagy itt fent,
ha ott éltél lent.*